

Anvisningar god man för ensamkommande barn

2014-12-11

Nyköpings- Oxelösunds överförmyndarnämnd

Besöksadress: Överförmyndarkontoret, Stadshuset,
Nyköping

Postadress: Nyköpings- Oxelösunds överförmyndarnämnd
611 83 Nyköping

Telefon: 0155 – 24 87 00

E-post: overformyndaren@nykoping.se

Telefontid: Måndag – fredag 10.00 – 12.00

Besökstid efter överenskommelse – bokas via telefon eller epost.

Innehåll

1	Godmanskap	4
1.1	Allmänt	4
1.2	Tillsynsmyndigheter	4
1.3	Sekretess och tystnadsplikt	4
2	Barnets ekonomi	5
3	Tillgångsförteckning	5
4	Årsräkning, sluträkning och redogörelse över barnets personliga angelägenheter	5
5	Arvode	6
6	Offentligt biträde	6
7	Anmälan om uppehållstillstånd och ändrade förhållanden	6
8	När godmanskapet upphör	7
9	Om barnet avviker	7
10	Om godmanskapet inte fungerar	7
11	Entledigande av god man	7
11.1	Om god man avlider	8
12	Checklista	9

1 Godmanskap

1.1 Allmänt

Du har förordnats som god man för ett ensamkommande barn och ska därmed träda in i vårdnadshavares och förmyndares ställe för barnet. Du bör snarast underrätta arbets- och familjestödsförvaltningens enheter för flyktingmottagning, ungdomssektion och familjerätt, skola, Migrationsverket, eventuellt offentligt biträde eller andra berörda om ditt uppdrag. Det är viktigt att du snabbt tar kontakt med barnet samt besöker barnet och boendet eller familjen tillsammans med en tolk. Särskild postadress kan behövas för barn i eget boende eller HVB-hem.

1.2 Tillsynsmyndigheter

Det gode män utför i sina uppdrag står under överförmyndarens tillsyn. I varje kommun måste finnas antingen en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd. I båda fallen gäller samma regelverk för verksamhetens tillsynsansvar. Uppgiften är att granska hur den gode mannen eller förvaltaren sköter sitt uppdrag.

Överförmyndare eller överförmyndarnämnd väljs av kommunfullmäktige för en tid av fyra år. Överförmyndarens verksamhet står under länsstyrelsens tillsyn.

1.3 Sekretess och tystnadsplikt

Offentlighets- och sekretesslagen innehåller bestämmelser om tystnadsplikt i det allmännas tjänst. Lagen reglerar också när och hur myndigheter ska lämna ut allmänna handlingar. Gode män omfattas inte av bestämmelserna i sekretesslagen eftersom uppdraget inte räknas som anställning i kommunen. En god man bör ändå, av etiska skäl och med respekt för huvudmannen, iaktta tystnadsplikt så som om det gällde en anställning i det allmännas tjänst.

Tystnadsplikten innebär bland annat att gode mannen inte ska berätta sådant som han eller hon får kännedom om till följd av sitt uppdrag om huvudmannens personliga förhållanden för obehöriga. Tystnadsplikten omfattar också anhöriga och andra närstående i huvudmannens närhet och deras personliga förhållanden. Handlingar som gode mannen fått på grund av sitt uppdrag, samt egna anteckningar, måste förvaras så att obehöriga inte kan komma åt dem. Då uppdraget upphört ska dessa överlämnas till huvudmannen.

2 Barnets ekonomi

Det är du som god man som ska ha hand om och bestämma över dagersättning från Migrationsverket, särskilda bidrag eller andra inkomster som barnet får. Du bestämmer också om eventuell fördelning till familjehem eller sparande för barnet m.m. Förvara inte kontanter hemma, inkomster bör gå direkt in på bankkonto. Du ska föra löpande räkenskaper över alla transaktioner och spara kvitton och andra betalningsbevis samt verifikationer på inkomster. Om du för en kassabok har du en bra grund för årsredovisningen och en ständig överblick över barnets ekonomi.

Som god man ska du hålla barnets ekonomi åtskild från din egen och andra personers ekonomi. Om barnet haft en annan god man tidigare, kontrollera om han eller hon använt internet för barnets räkning.

3 Tillgångsförteckning

Din första redovisning till överförmyndarnämnden är att upprätta en förteckning över barnets tillgångar och skulder. Förteckningen, som även ska omfatta den lösa egendom som du har tagit hand om för barnets räkning, intygar du på heder och samvete. Ny förteckning behöver inte lämnas vid byte av god man.

4 Årsräkning, sluträkning och redogörelse för barnets personliga angelägenheter

En god man ska i normalfallet redovisa sin förvaltning av barnets ekonomi till överförmyndarnämnden. Om barnet endast har ringa inkomster och saknar tillgångar kan nämnden besluta om att befria dig från ekonomisk redovisning. Nämnden tar vanligtvis ställning till detta i samband med granskning av tillgångsförteckningen. Om barnets ekonomiska förhållanden förändras efter att du befriats från redovisning ska detta anmälas till överförmyndarnämnden.

Om du inte har befriats från redovisning gäller följande. Före den 1 mars varje år ska en årsräkning inlämnas till nämnden som redovisar vilka inkomster och utgifter som barnet har haft under föregående kalenderår, eller den period av året som du varit förordnad god man. Samtidigt ska du lämna en redogörelse över barnets personliga angelägenheter och de åtgärder som du har vidtagit för barnets del under året.

Om godmanskapet upphör ska du inom en månad från dagen för entledigandet inlämna en sluträkning och en redogörelse på samma sätt som ovan.

5 Arvode

Som god man har du rätt till arvode för dina insatser. Arvodesräkningen lämnar du till överförmyndarnämnden tillsammans med en särskild redogörelse över de åtgärder du vidtagit under perioden. Arvodet består av timersättning som beräknas på den tid du lagt ner på besök hos barnet och möten med myndigheter m.m. Du får också milersättning eller kostnadsersättning för de resor du gjort, samt timersättning för nedlagd restid. Resor ska bokföras i en särskild resejournal som bilaga till arvodesräkningen. Samtliga blanketter får du från överförmyndarnämnden.

Du kan lämna in arvodesräkningen till överförmyndarnämnden månadsvis eller i en sammantagen redogörelse för flera månader samtidigt.

6 Offentligt biträde

Om offentligt biträde förordnats upphör biträdets rätt att företräda barnet när en god man har förordnats. Du företräder barnet, men kan lämna en fullmakt till det offentliga biträdet att föra barnets talan i utlänningsärendet. Du ska dock hålla dig underrättad om utvecklingen i ärendet och får inte nekas att delta i möten och samtal som rör barnet i ärendet. Kom överens med det offentliga biträdet om vem som gör vad i utlänningsärendet så att det inte sker ageranden parallellt.

Socialnämnden har en skyldighet, enligt socialtjänstförordningen samt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), att anmäla behov om god man till överförmyndaren om de ser att brukare behöver den här typen av hjälpinsats.

Nämnden handlägger anmälan och ansöker därefter hos tingsrätten om att en god man ska förordnas för den hjälpbehövande. Om den som lämnat anmälan till nämnden inte har något eget förslag på person för uppdraget kontaktar nämnden någon av de frivilliga som är beredda att göra en insats.

7 Anmälan om uppehållstillstånd och ändrade förhållanden

Du ska omgående underrätta överförmyndarnämnden om eller när barnet har fått uppehållstillstånd samt bifoga en kopia av Migrationsverkets beslut. Du ska även informera nämnden om barnet har återförenats med sin familj, flyttat till en annan kommun, avvikit från sitt boende eller på annat sätt fått ändrade förhållanden eller om godmanskapet kan upphöra av något annat skäl än att barnet uppnått myndighetsålder.

Om godmanskapet kan upphöra ska du underrätta nämnden snarast samt begära att bli entledigad från uppdraget som god man. Bifoga handlingar som styrker de omständigheter som gör att barnet inte längre behöver god man.

8 När godmanskapet upphör

Godmanskapet för barnet upphör när något av följande inträffar.

- När barnet fyller 18 år och därmed blir myndigt.
- När barnets föräldrar förenar sig med barnet i Sverige.
- Om annan vuxen än förälder, som på grund av lag eller sedvänjan i den stat där barnet senast hade sitt hemvist, har ställning som vårdnadshavare för barnet och vill påta sig ansvaret.
- När barnet varaktigt har lämnat Sverige, t.ex. vid nekat uppehållstillstånd eller återförening med föräldrarna i ett annat land. Det ska säkerställas att barnet finns utomlands och har för avsikt att stanna där för att godmanskapet ska kunna upphöra.
- När särskilt förordnad vårdnadshavare utses.
- När det är uppenbart att behov av god man inte längre föreligger, t.ex. då barnet efter utredning befunnits vara 18 år eller äldre.

9 Om barnet avviker

Barnet kan ha lämnat kvar tillhörigheter. Den gode mannen ska inte ta hand om eller behålla dessa personliga ägodelar. Migrationsverket kan behålla tillhörigheterna eller överlämna värdefulla tillhörigheter till polisen. Du kan som god man bestämma vad som ska göras med övriga tillhörigheter.

10 Om godmanskapet inte fungerar

Om godmanskapet av något skäl inte fungerar ska du informera överförmyndarnämnden om detta snarast.

11 Entledigande av god man

Så långt det är möjligt bör samma person utöva godmanskapet under den tid som barnets hjälpbehov består. Efter en begäran om att bli entledigad från uppdraget är du skyldig att stå kvar som god man tills dess att en ny god man har förordnats. Om barnet flyttar till en annan ort kan du vara kvar som god man ändå. Det är emellertid viktigt att du som god man har möjlighet att hålla regelbunden kontakt med barnet och aktivt engagera dig i barnets angelägenheter. Om det geografiska avståndet medför att de grundläggande förutsättningarna för uppdraget saknas och uppdraget inte längre kan utövas effektivt bör du begära att bli entledigad från uppdraget. Din begäran om entledigande ska då lämnas till överförmyndaren i den nya kommunen där barnet vistas stadigvarande eller är folkbokförd.

När du har entledigats från uppdraget som god man ska du lämna en avslutande redogörelse till överförmyndarnämnden tillsammans med eventuellt arvodesyrkande för den avslutande perioden.

11.1 Om god man avlider

Om en god man avlider är det gode mannens dödsbo som ansvarar för att barnets tillgångar överlämnas till ny god man. Det är dödsboets ansvar att lämna slutredovisning till överförmyndarnämnden.

12 Checklista

GÖRA OMGÅENDE

- Träffa barnet
 - Kontakta barnets ombud
 - Ge ombudet fullmakt att ansöka om uppehållstillstånd
 - Inskrivningssamtal hos Migrationsverket
 - Ansöka om LMA- och bankkort
 - Ansöka om dagersättning
 - Ansöka om klädbidrag och busskort
 - Lämna in tillgångsförteckning till överförmyndaren
 - Om barnet utsatts för brott, medverka till att målsägarbiträde utse
-

GÖRA SNARAST

- Boka hälsoundersökning, ev vaccinationer
- Ansöka om bidrag till glasögon (Migrationsverket)
- Boka tandläkarbesök
- Kontakta socialtjänstens handläggare
- Skriva in barnet i skola
- Se till att barnet anmäls till fritidsaktiviteter

Vid behov

- Kontakta psykiatriska barn- och ungdomsvården
- Ansök om social kontaktperson

Bevaka

- Att socialtjänsten godkänner ev familjehem
- Boendets genomförandeplan
- Socialtjänstens utredning och vårdplan
- Utredning hos ombud/Migrationsverket

Medverka

- Planeringssamtal i boendet
 - Utvecklingssamtal i skolan
-

EFTER POSITIVT BESLUT

- Meddela alla berörda om beslutet
- Folkbokföra barnet hos Skatteverket
- Skriva in barnet vid Försäkringskassan
- Återlämna LMA- och bankkort
- Diskutera eventuellt överklagande
- Beställ id-kort för barnet
- Öppna bankkonto för barnet

Vid behov

- Ansöka om studiemedel (CSN)

Bevaka

- Ansökan om särskilt förordnad vårdnadshavare
 - Ansöka om barnbidrag
-

VID AVSLAG

Medverka

- Via ombudet eventuellt överklaga beslutet
- Planering för eventuell "hemresa"